

A photograph of a pig in a metal restraint, likely in a farm or laboratory setting. The pig is light-colored and has a yellow tag on its ear. The restraint is made of metal bars and is positioned over the pig's head. The background shows other pigs and the structure of the facility.

Er du klar til Gult Kort på sodødelighed? Erfaringer fra data fra 250.000 søer

Margit Andreasen, dyrlæge, ph.d., chefforsker,
SEGES Innovation

Hvad skal I høre om?

Ny viden om:

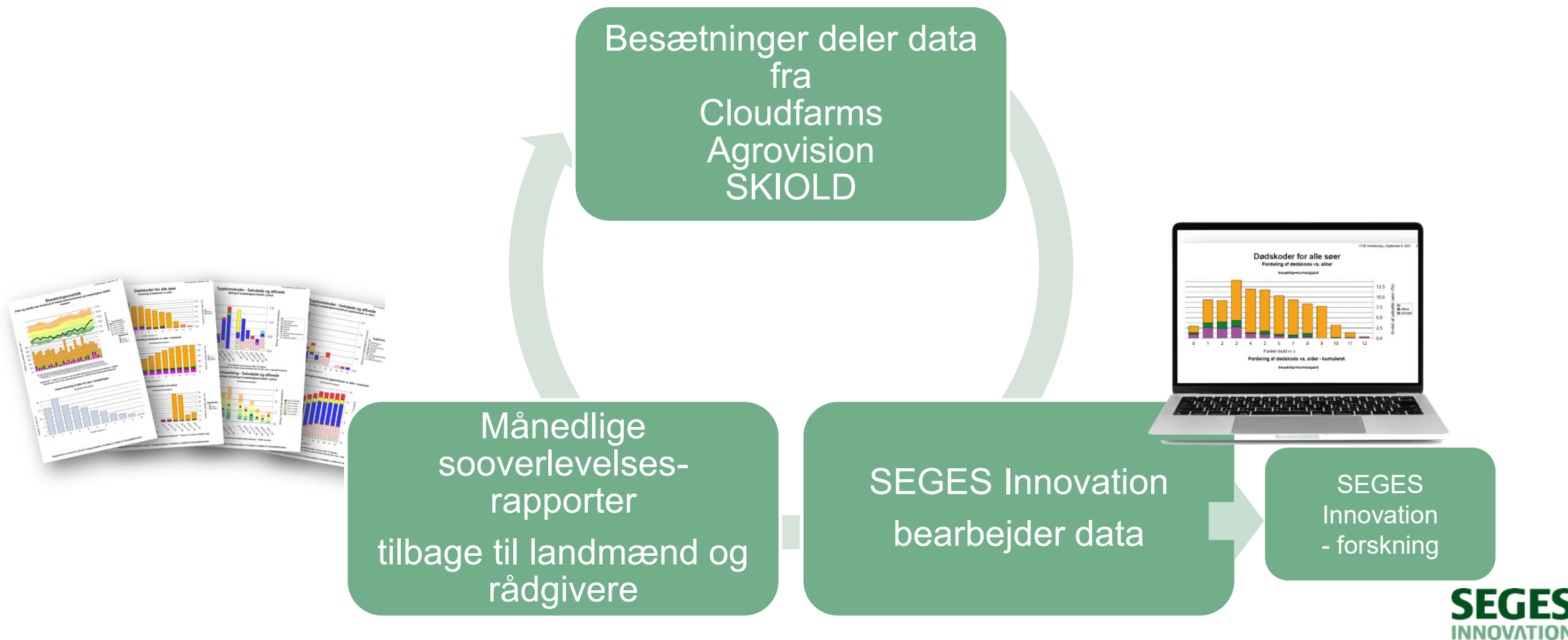
Aflivede og selvdøde søer

- Risikoperioder
- Risikofaktorer
- Hvad der kan sættes fokus på

Hvad er SEGES InSight?

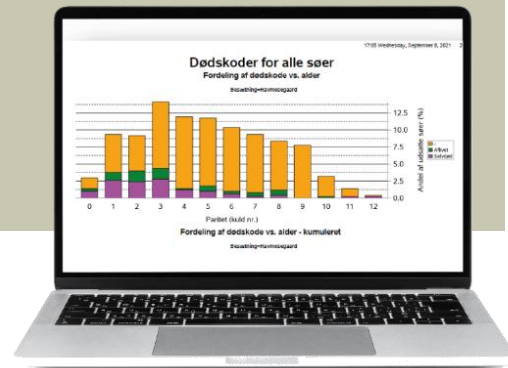
- Mere end 250 sobesætninger er tilmeldt SEGES Insight (>280.000 søer)
- Gratis at deltage

Datagrundlaget for denne præsentation

SEGES InSight

- 225 produktionsbesætninger
- > 1,5 mio. cyklusser
- 480.000 søer
- Søer født efter 01-01-21; løbet min. 1 gang
- Fulgt frem til død eller 31-12-24
- Multivariate modeller

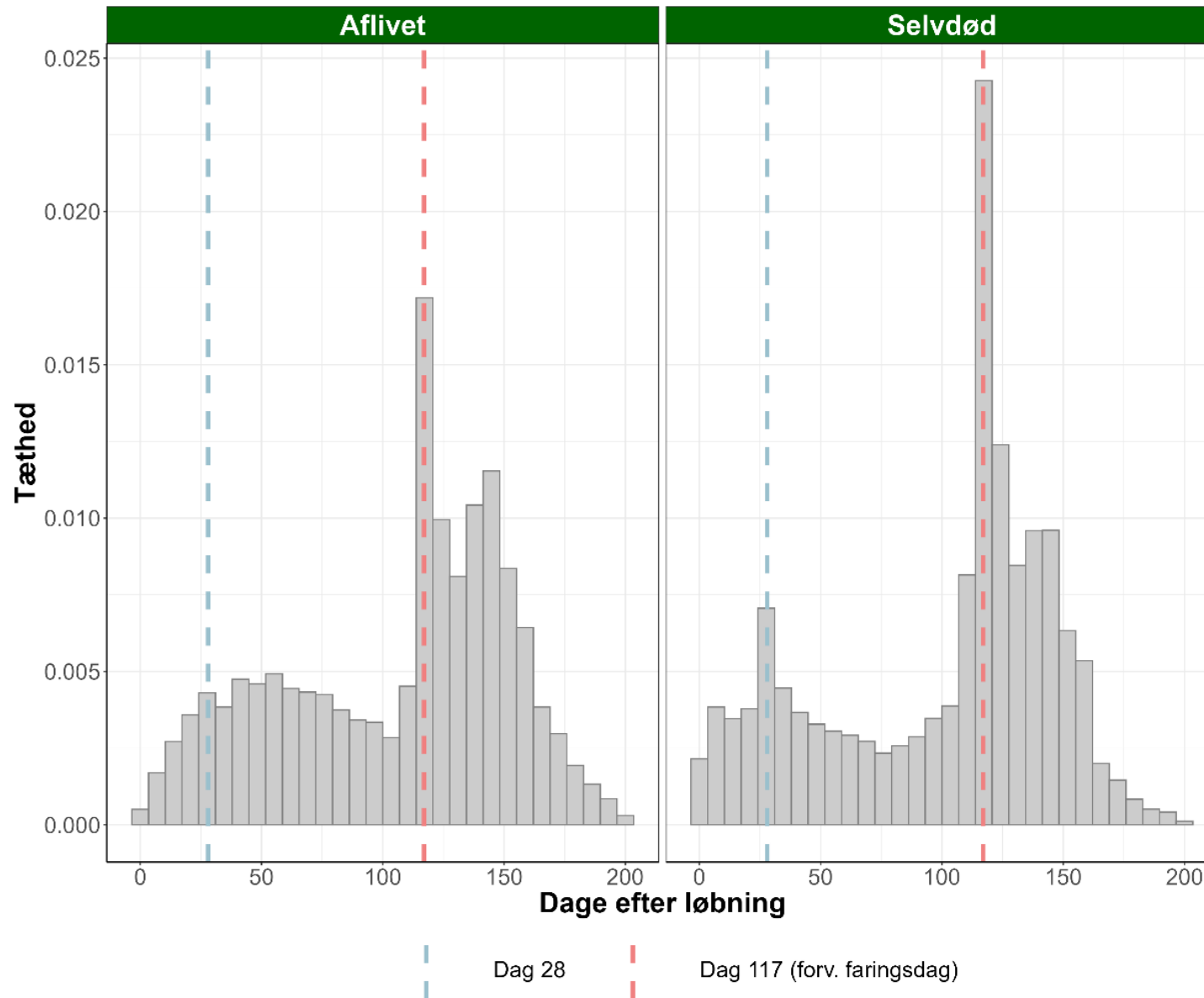

Obduktioner

- 101 selvdøde søer
- 6 besætninger
- År 2023 til 2025

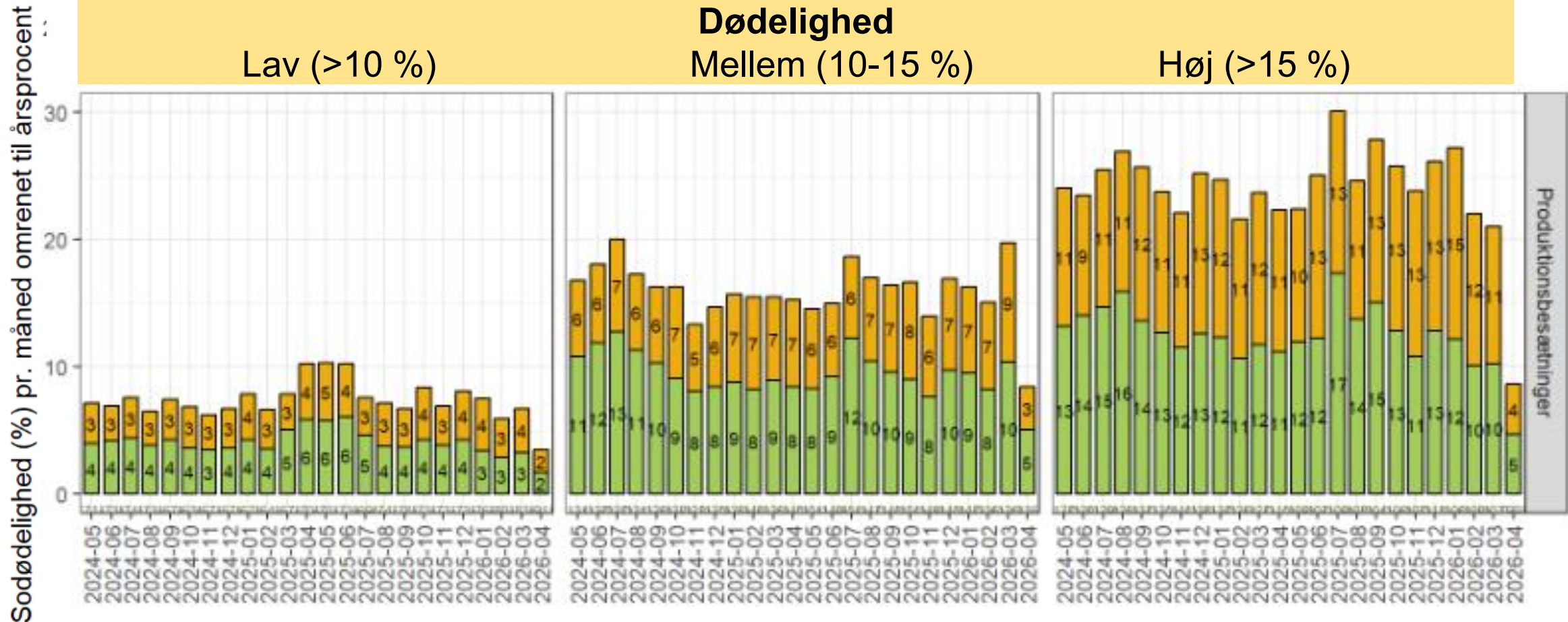

Risikoperioder for dødsfald

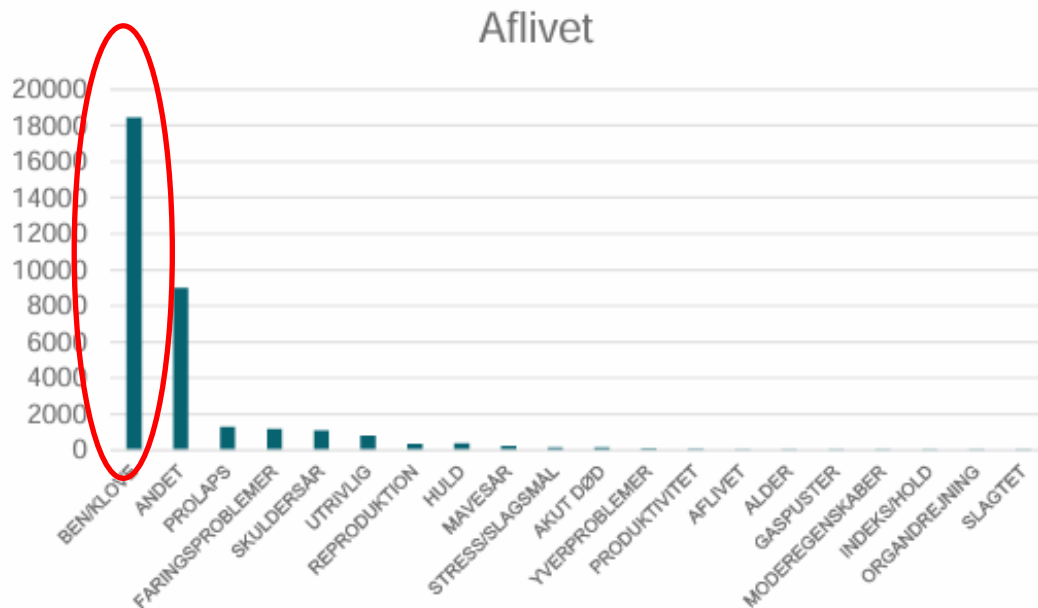
- Aflivede og selvdøde: Tidspunkt omkring faring klart den største risikoperiode
- Selvdøde: Yderligere ved indsættelse i drægtighedsstald

Forebyggelse bør især målrettes: *Perioderne omkring gruppering og især faring*

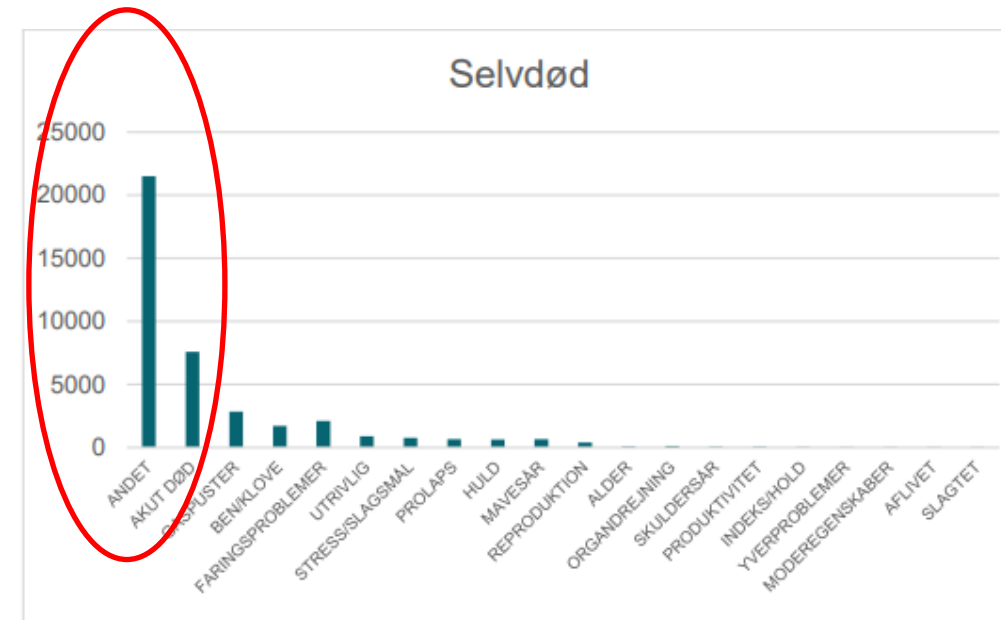
- Næsten ligelig fordeling mellem aflivede og selvdøde søer
- Uafhængigt af besætningens niveau af soddelighed

Landmænds egne registreringer af dødsårsager

Aflivninger

- 55 % skyldes klov/-benproblemer

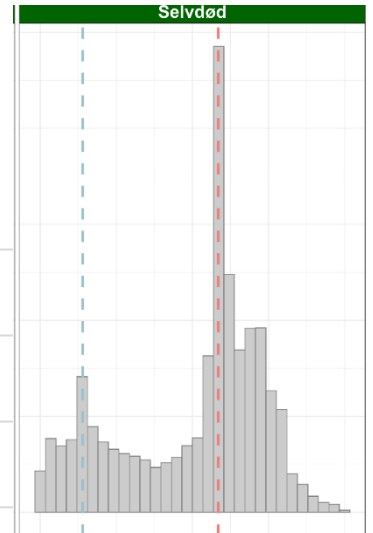
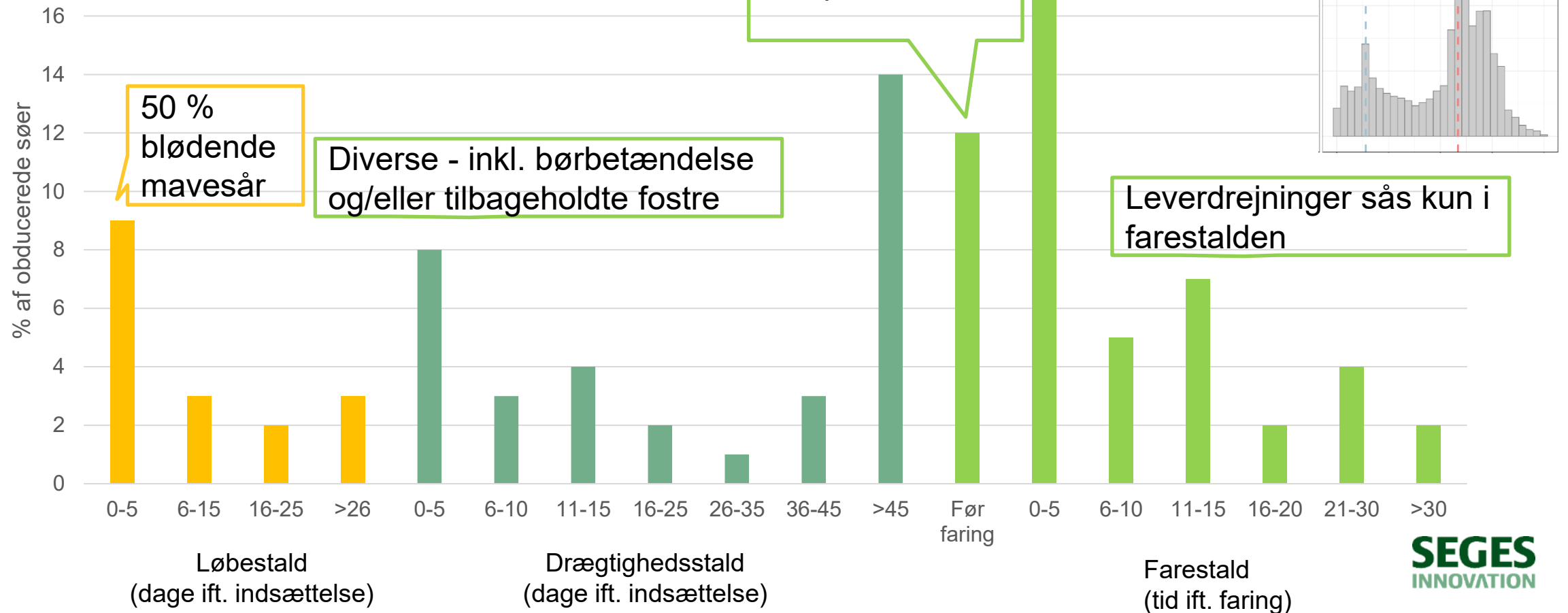

Selvdøde

- Omkring 70 % med afgangskode Andet eller Akut død
- Svært at vide, hvorfor søer dør pludseligt

Døde især ved indsættelse i nyt staldafsnit

24 % døde af organdrejninger
 15 % døde af faringskomplikationer
 16 % døde af mavesår/univ. tarmlblødn.

For godt huld - en mulig risikofaktor for organdrejninger?

Huld målt ved

- Rygspæktykkelse på laboratoriet (P2)
- Landmandens huldvurdering (tynd, normal, fed)

Rygspæktykkelse viste

- Organdrejninger – 88 % var fede
- Leverdrejninger – 92 % var fede

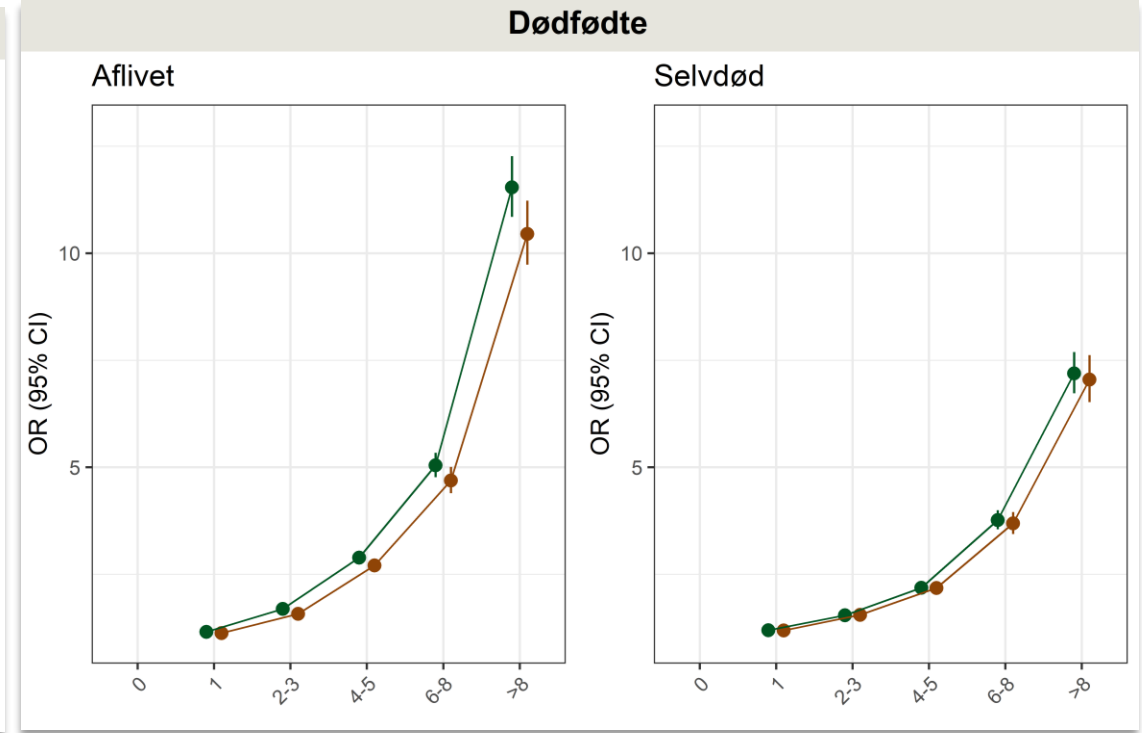
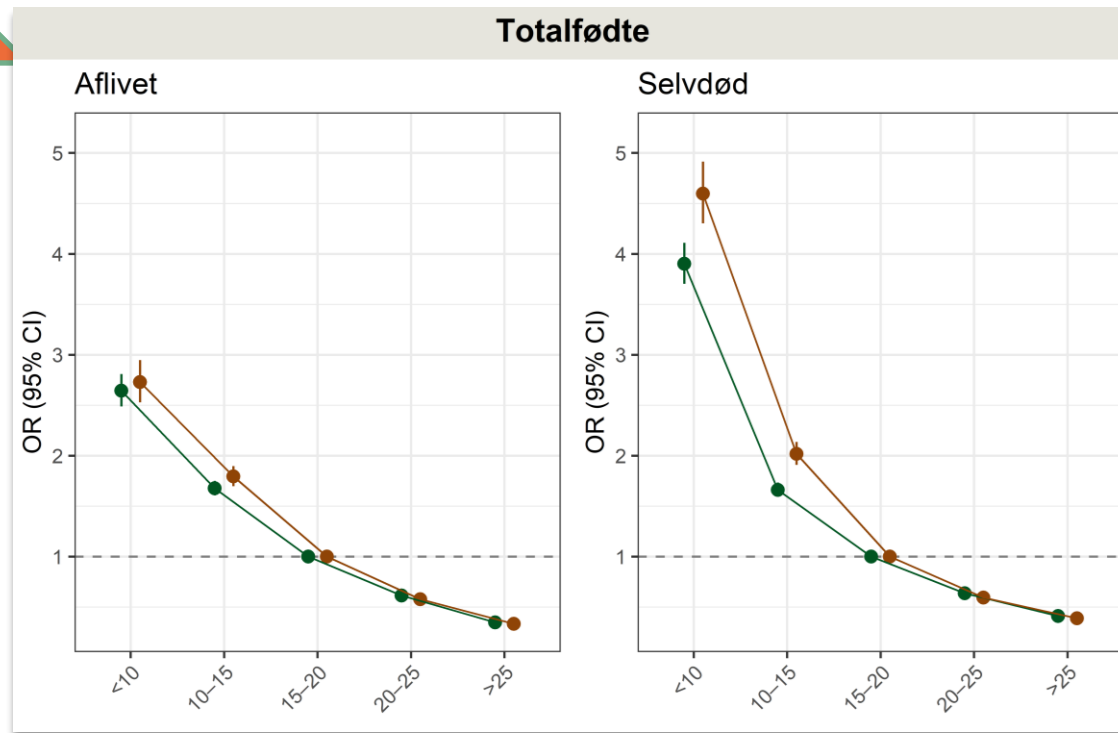
Landmænd: Mange fede søer vurderet i normalt huld

Kan bedre huldvurdering og -styring redde liv?

Få totalfødte og mange dødfødte – øget risiko

Risiko for død

Søer og gylte døde i farestald

Få totalfødte og mange dødfødte =
Højere risiko for både akut død og aflivning

Årsager?
Faringskomplikationer
fx vesvækkelser,
børbetændelse, rådne fostre

Perioden omkring faring er særlig kritisk

Fokus på

- Forberedelse af soen før faring, fx
  - Huldstyring
  - Juster fodring efter anbefalede normer
  - Minimer stress
- Faringsovervågning
  - Tilse helst farende søer hver 30 min.
  - Natovervågning kan reducere pattegrisedødelighed >40 %
- Rettidig, god fødselshjælp ... og husk
  - Hygiejne
  - Forsigtighed

H6 – Fødselshjælp

Korrekt ydet fødselshjælp

Farestaldsmanagement

DLBR®

SEGES
INNOVATION

STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

SEGES
INNOVATION

Høje udetemperaturer øger risikoen for pludselig død

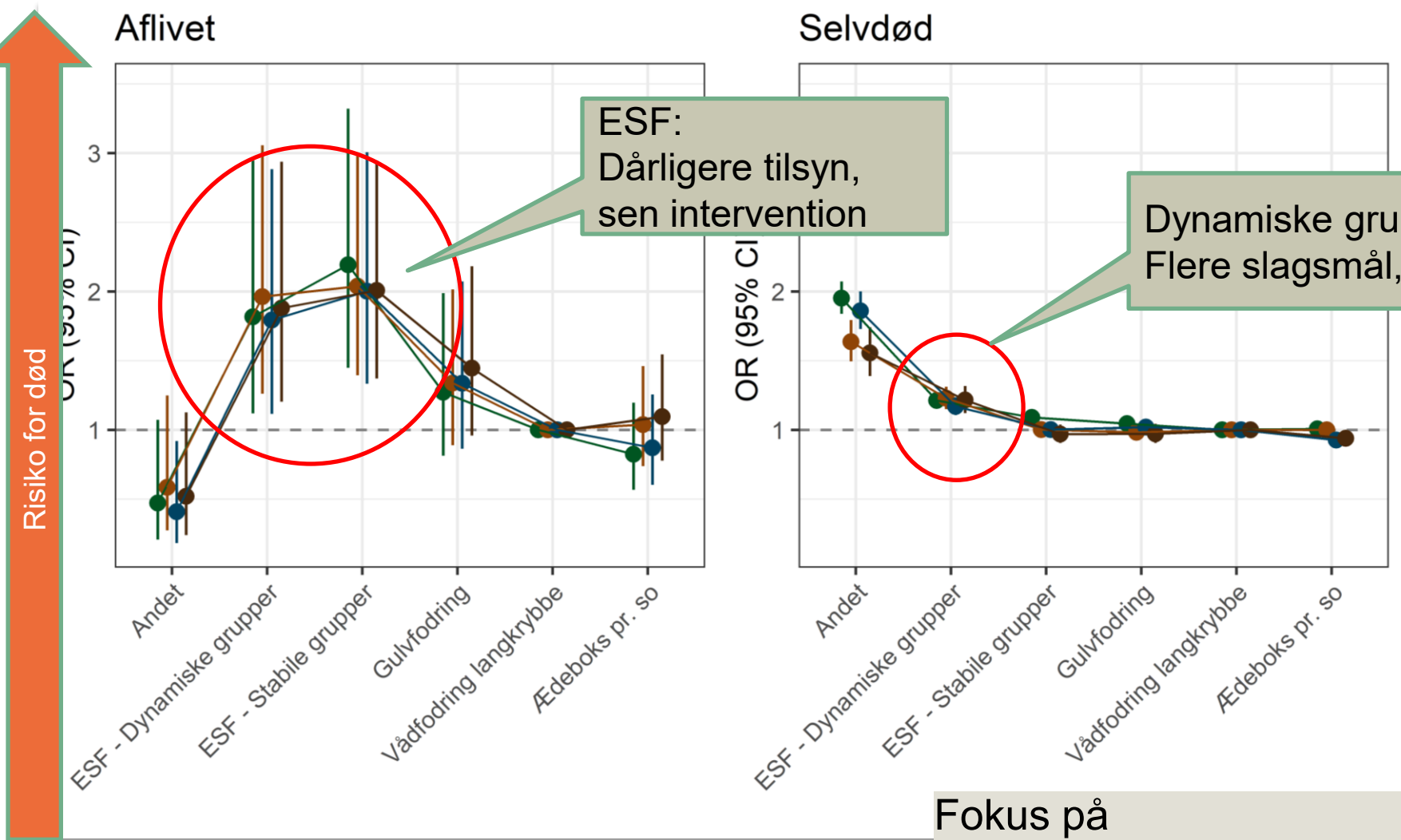
- Gnsn. døgntemperaturer >ca. 15°C
  - Signifikant øget risiko for pludselig død
  - Ingen sammenhæng til aflivninger
- Gnsn. temperatur dag, nat og døgn
  - Viser det samme

Fokus på

- Ventilation og køling
- Vandforsyning
- Fodringsstrategi
- Overvågning og sommerplan

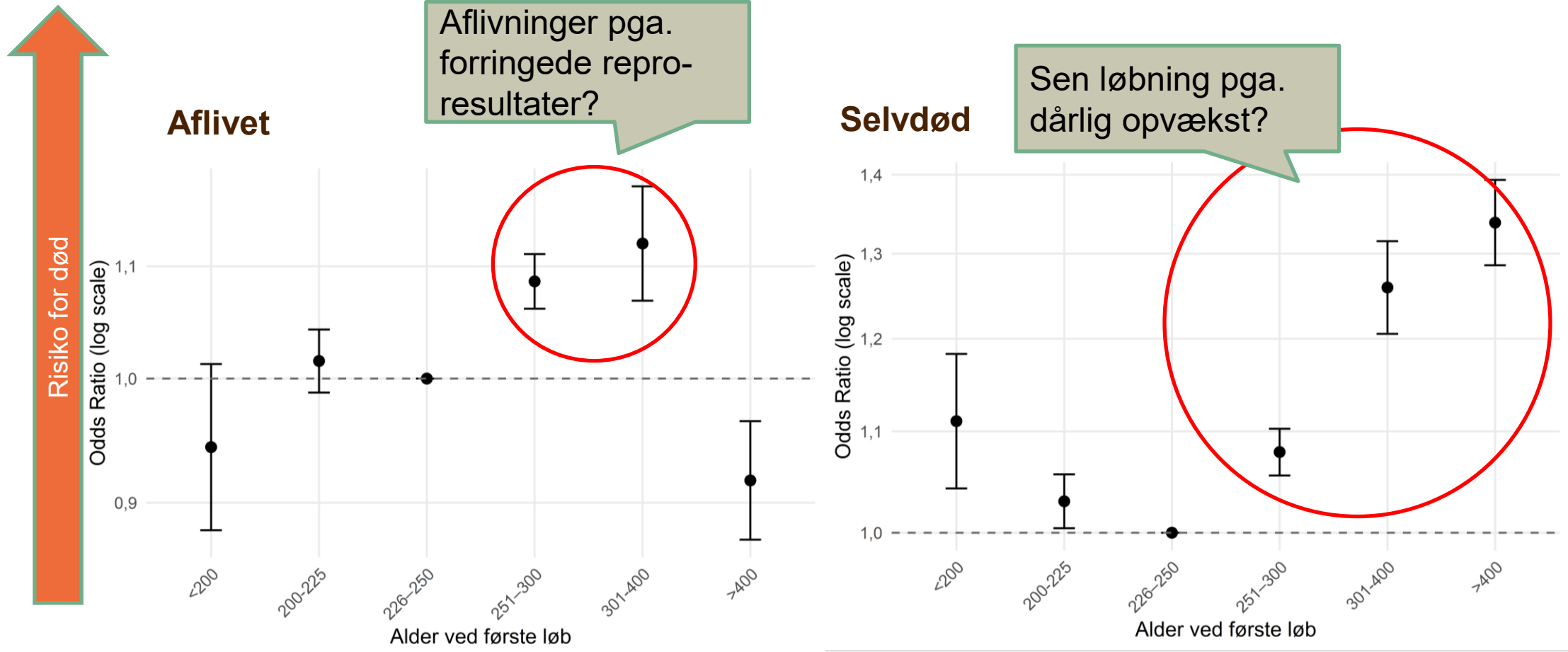

Fodringsssystem drægtighedsstald

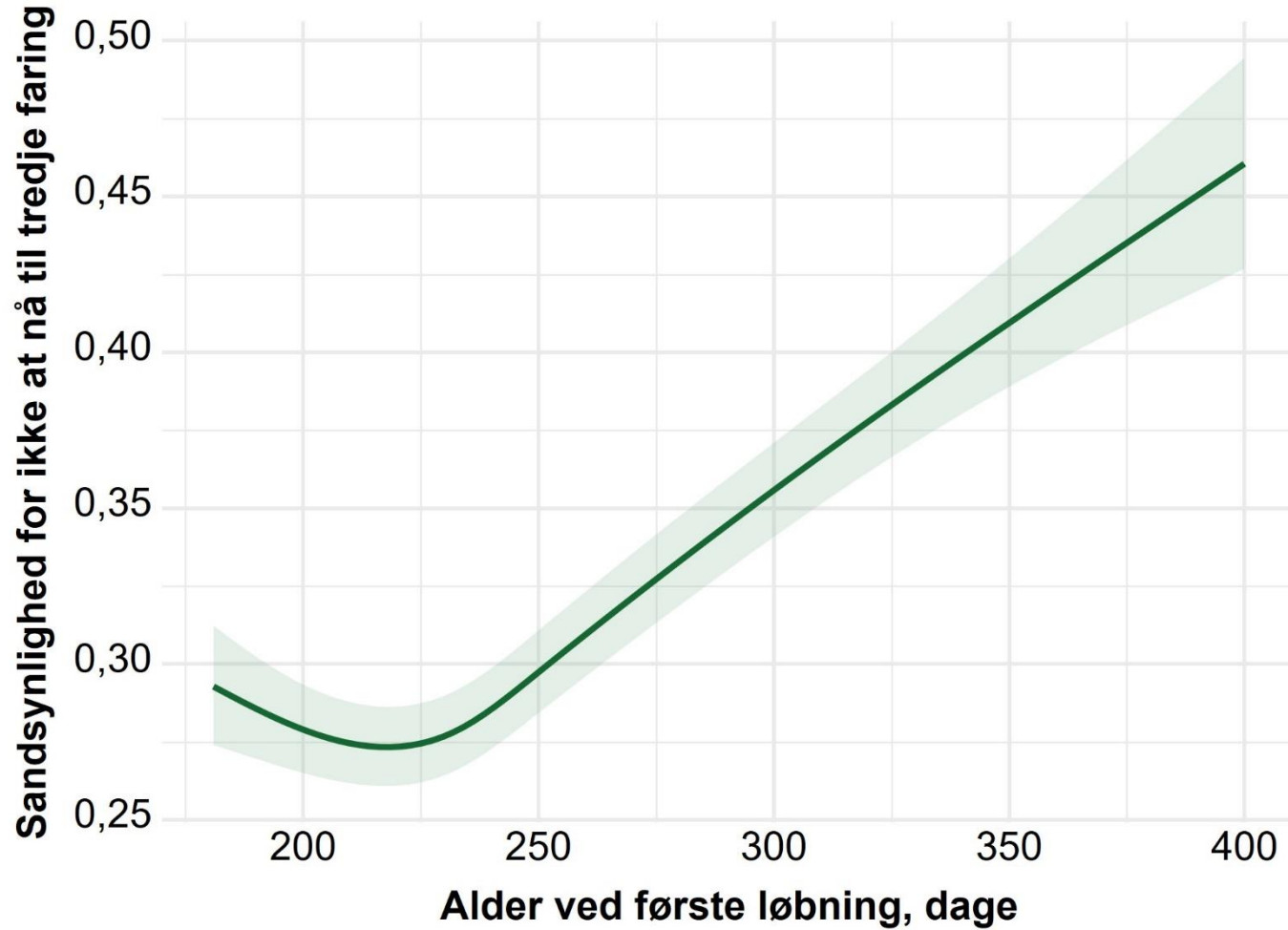
- Fokus på
- ESF – Bedre dyretilsyn, fx. ændret æderækkefølge
  - Dynamiske grupper er udfordrende
    - Søer skal mættes (foder, hø)

Poltealder ved første løbning

Søer og gylte døde gennem hele cyklus

Poltealder ved første løbning

Fokus på alder ved første løbning - konkret og styrbart indsatsområde

- SEGES anbefaler 210-230 dage (omkring 150-165 kg)

Konklusioner

- Bedre huldstyring – evt. mål huld med rygspækmåler
  - Fede søer koster – også i organdrejninger
- Perioden omkring faring er særlig kritisk
  - Fokus på en bedre kvalitet af faringsovervågning, -hjælp og -forberedelse
- Gnsn. udetemperaturer $>15^{\circ}\text{C}$ øger risikoen for akutte dødsfald
  - Husk indsatser til forebyggelse af varmestress
- ESF og dynamiske grupper i drægtighedsstald
  - Kræver en ekstra indsats for bedre opsyn og mindre stress
- Dit fundament for et robust sohold starter ved polten!
  - Anbefalet løbealder 210–230 dage

TAK for opmærksomheden